

СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ ЦЕНТРА ЗА ЗАШТИТУ ЖРТАВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

ЗА 2025. ГОДИНУ

Пријаве сумњи на трговину људима

Година 2025. је била апсолутно рекордна по броју пријава сумњи на трговину људима коју смо примили, што је значајно утицало на рад Центра. У овој години смо обрадили највећи број предмета и пружили подршку највећем броју корисника, како за оне који су идентификовани као жртве трговине људима, тако и оне који нису.

Примили смо 242 пријаве, што је повећање од 31% у односу на претходну годину. Ако анализирамо дужи временски период, видећемо да у последњих 5 година број пријава константно и убрзано расте, па смо тако 2025. године добили скоро дупло више пријаву у односу на 2021. годину.

Фактори који утичу на ово повећање јесу константан рад на ширењу свести у јавности о овом проблему, као и обучавање професионалаца за препознавање случајева трговине људима. На пораст су утицале и миграторне кретње у Србији, па се тако 64% пријава односило на стране држављане. Поређења ради, 2024. је удео пријава који се односи на особе које нису држављани Србије био 36%, а у 2021. години 20%.

Највећи број пријава се односио на сумњу на радну експлоатацију - 115, а затим на сексуалну – 54 пријаве.

Већ другу годину заредом доминантан извор пријава су удружења грађана, што представља нови тренд. Број пријава од удружења грађана је 2021. године износио 12, 2024. године 54, а 2025. године 90. Повећан је и број пријава од Министарства унутрашњих послова, са 48 на 70 у односу на претходну годину. Број пријава из система социјалне заштите је претходних година растао, док је у 2025. био сличан као и претходне. Порастао је значајно и број пријава од физичких лица, било да су у питању претпостављене жртве или њихови сродници, пријатељи или други грађани. У овој години је стигао и до сада највећи број пријава од КИРСа, што је резултат меморандума о сарадњи, потписаном на Светски дан борбе против трговине људима.

Највећи број пријава стиже мејлом и телефоном. Константно се повећава број позива и пријава које добијамо на дежурни телефон, а значајан је и број пријава које колеге из различитих система пријављују позивом конкретном стручном раднику Центра, са којим су раније сарађивали. Број пријава поштом није велики, а ово је најнеефикаснији начин пријављивања, с обзиром на време које прође док пошиљка не стигне до Центра.

Табела 2: начин пријављивања сумњи на трговину људима

Начин пријема пријаве	Број пријава
Путем мејла	100
На дежурни телефон	62
Пријаве позивом упућеним конкретном запосленом	52
поштом	23
Идентификација покренута по службеној дужности, на основу проактивног рада Центра	5

Географска распрострањеност пријава је већа него раније, тако да су нам сада стизале пријаве из већег броја градова, него иначе. Ово је нарочито почело да се примећује током одржавања регионалних обука за препознавање случајева трговине људима које су одржане у 25 градова и након којих смо од учесника добијали пријаве из градова из којих претходних година нисмо. Апсолутно највећи број пријава смо добили из Београда, као и сваке године, али је значајан број пријава добијен и из Новог Сада, Панчева, Суботице, Ниша и Сомбора. Ове године смо имали и пријаве од организација из Београда које су се односиле на случајеве који су се догодили у другим градовима.

Поступање по пријавама

Од 242 пријава добијених у 2025. години, идентификовано је 60 жртава трговине људима (15 је идентификовано на основу пријава из претходне године).

Одбачене су 59 пријаве. Доминантан разлог за одбацивање пријава (76% случајева) је био тај што на основу података из пријаве није било могуће утврдити ко је претпостављена жртва нити смо до тога дошли допуном података, нити смо дошли до других информација за спровођење поступка идентификације. У осталим случајевима је процењено да се ради о другим облицима злостављања или кршења права особа, те су оне информисане и упућене на друге установе и организације које им могу помоћи. У таквим случајевима Центар је обавештавао надлежну полицијску управу, инспекцију рада, центар за социјални рад и друге актере.

Обустављено је или прекинуто 9 поступака идентификације, због тога што жртва није била доступна или је преминула, а у 1 случају је одбила да учествује у поступку.

За 72 особе није процењено да се ради о жртвама трговине људима. У овим случајевима се најчешће радило о другим облицима кршења права претпостављених жртава. У 62% ових случајева је утврђено да се радило о кршењу радног права и превари. У осталим случајевима радило се о зашустању и злостављању деце, силовању, отмици и насиљу у породици.

По 41 пријави је поступак још увек у току.

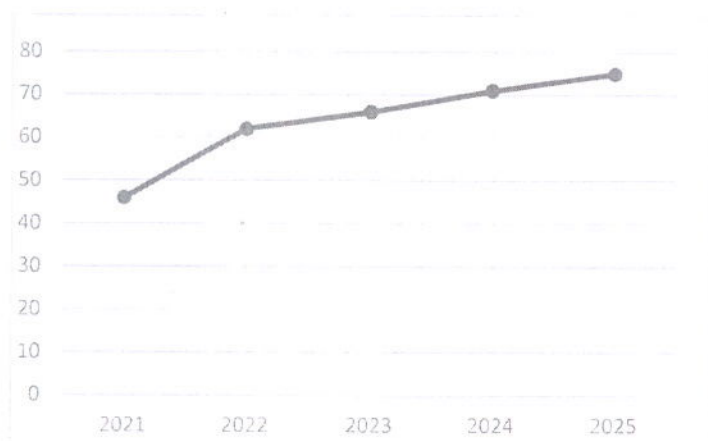
Табела 3: Поступање по пријавама

Идентификована жртва	Није идентификована жртва	Одбачена пријава	Обустављен / прекинут поступак	Поступак у току
60	72	59	9	42

Идентификација жртава трговине људима

Већ пету годину заредом број идентификованих жртава константно расте, тако да су 2025. године идентификоване 75 жртве. Уочава се још један тренд у погледу заступљености облика експлоатације, да су сексуална и радна експлоатација готово изједначене са 35% и 36% удела. Открили смо и случајеве принудних бракова, принуде на просјачење и принуде на вршење кривичних дела.

Графикон 4: број формално идентификованих жртава у последњих 5 година

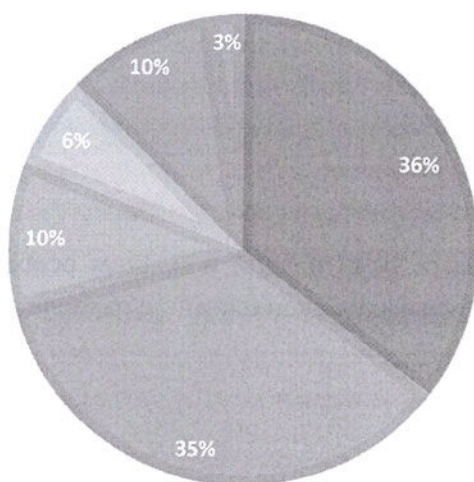

Након разлагања вишеструке експлоатације по врстама, заступљеност облика експлоатације је приказана на следећем графикону.

Графикон 5: Заступљеност облика трговине људима¹

ОБЛИЦИ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА У 2025. ГОДИНИ

■ сексуална ■ радна ■ принудни брак ■ кривична дела ■ просјачење ■ одузимање органа

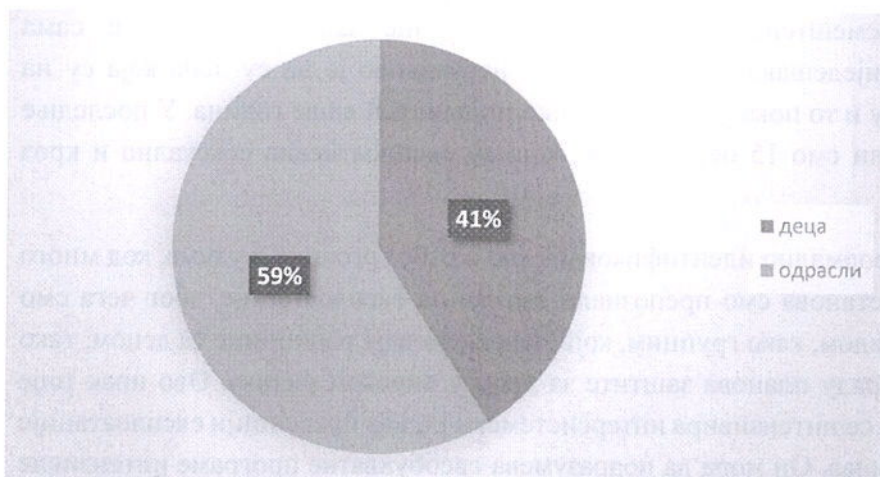

Старосна структура

Просечна старост идентификованих жртава, 2025. године је 23 године, што је нешто више у односу на претходну годину када је просек био 21,5.

¹ У овом приказу су случајеви вишеструке експлоатације рашчлањени на различите видове трговине људима које су обухватиле

Графикон 7. Удео деце међу идентификованим жртвама трговине људима

Након сексуалне експлоатације, деца су најчешће експлоатисана кроз принуду на просјачење, углавном од стране својих родитеља и сродника, а затим кроз принудне бракове (у свим случајевима девојчице), принуду на вршење кривичних дела (најчешће крађе) и кроз радну експлоатацију (рад на улици и у пољопривреди).

Графикон 8. Облици експлоатације деце²

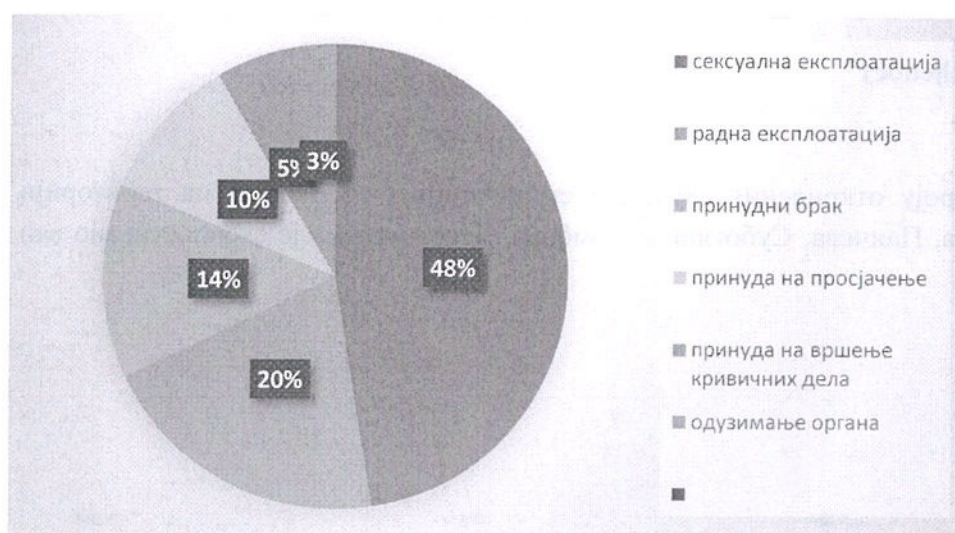

² У овом приказу су случајеви вишеструке експлоатације рашчлањени на различите видове трговине људима које су обухватиле

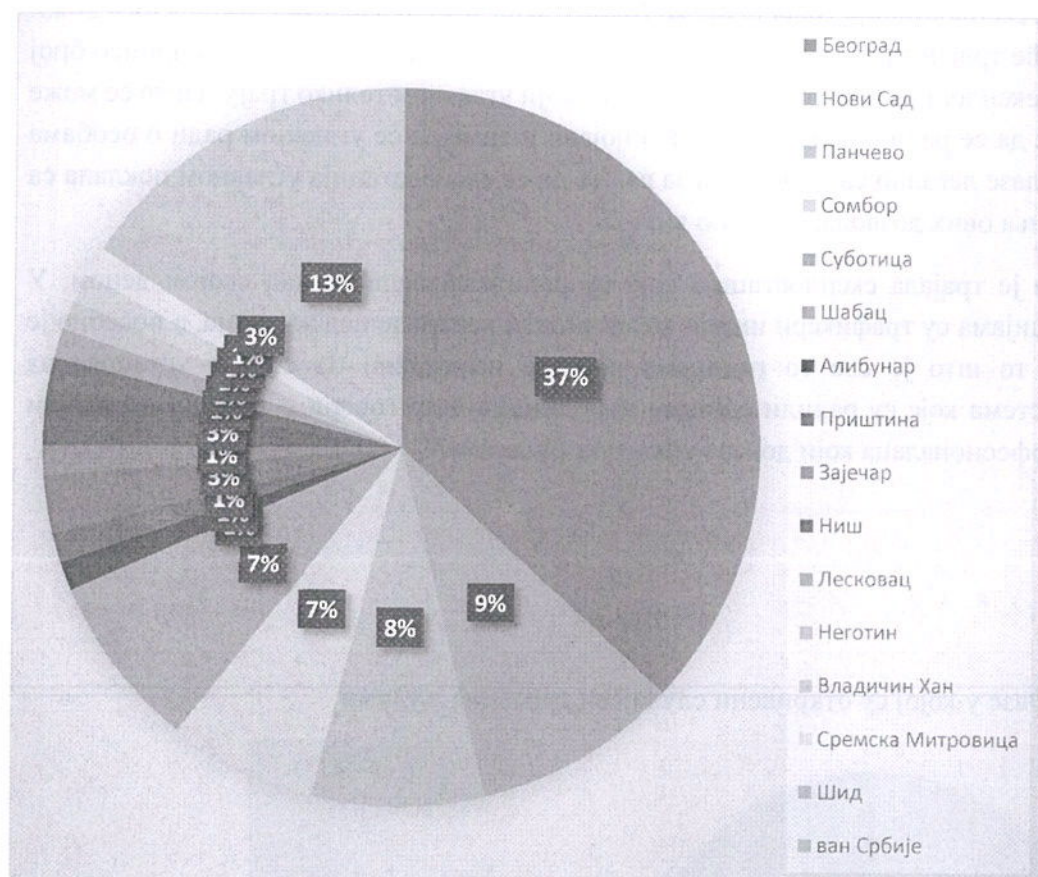
Графикон 9. Родна структура

Графикон 10. Облици експлоатације жена

Графикон 13. регионална распооређеност случајева трговине људима

Трајање експлоатације и фазе откривања

И даље се мали проценат случајева открива у фази врбовања. Ипак, треба узети у обзир да смо 2025. године интензивирали превентивни рад са особама које су у ризику од трговине људима. Код особа са којима је превентивно рађено преко индивидуалних планова заштите није дошло до експлоатације у току 2025. године што је позитиван показатељ.

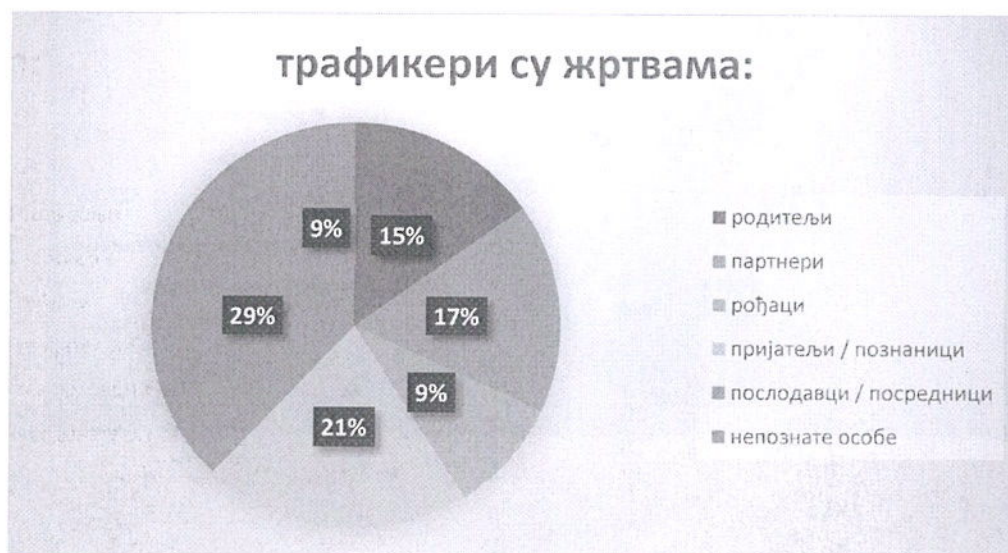
Табела 6. Трајање експлоатације

До месец дана	9%
Од 1 до 3 месеца	35%
3 до 6 месеци	22%
6 месеци до годину дана	11%
1 до 3 године	6%
Преко 3 године	17%

Однос жртава и експлоататора

У највећем броју предмета на којима смо радили, експлоататори су особе које су од раније биле познате жртвама. То су њихови родитељи, партнери, пријатељи, познаници, рођаци и послодавци, а само у малом проценту непознате особе.

Графикон 15. Однос експлоататора и жртава

Врбовање жртава и механизми контроле

Као и у претходној години, најчешћи механизми врбовања су биле понуде за посао. Експлоататори су постављали огласе за посао на друштвеним мрежама и сарађивали са агенцијама за запошљавање. Осим тога, врбовали су жртве брачним понудама и романтичним удварањем и то углавном у случајевима сексуалне експлоатације и принудних бракова. Они су се представљали жртвама као њихови пријатељи, позивали их да иду у клубове, нудили им различите врсте помоћи, давали позајмице или им нудили наркотике. У одређеним случајевима су им отворено нудили да се баве проституцијом или да заједно врше кривична дела, као што су крађе, али су затим преузимали контролу над њима и нису им дозвољавали да престану тиме да се баве.

Графикон 17. Начини врбовања³

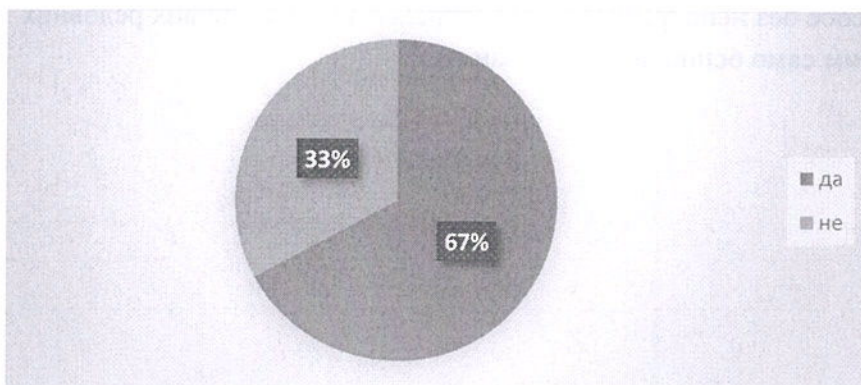
³ Неке жртве су врбоване на више различитих начина

Злоупотреба различитих интернет платформи и друштвених мрежа се све чешће користи за врбовање, експлоатацију и контролу жртава. У случајевима радне експлоатације страних држављана они су готово увек били врбовани путем интернет огласа, који су објављивани на инстаграму, фејсбуку или на специјализованим сајтовима за тражење посла. Послодавци који су експлоатисали жртве понекад су користили апликације које су служиле за евидентирање присуства на раду, чак и након радног времена, у сврху праћења и контроле.

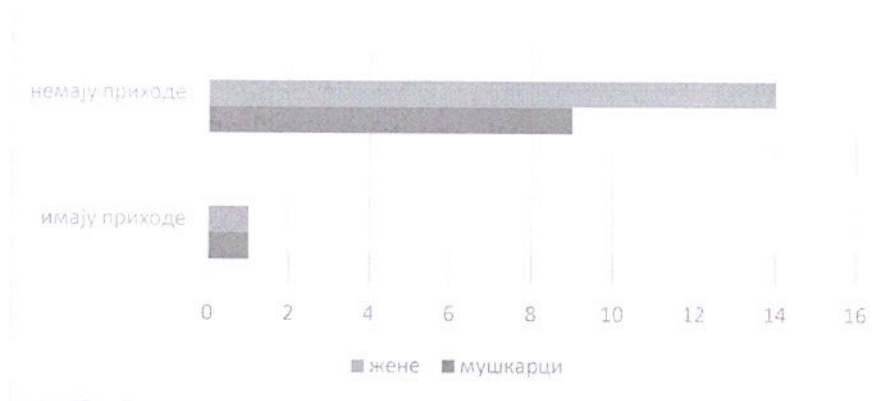
У случајевима сексуалне експлоатације која подразумева пружање сексуалних услуга, девојке су врбоване такође преко друштвених мрежа, понудама за посао или понудама за везу, а њихове услуге су обично оглашаване преко специјализованих сајтова, као што је „секси адресар“. Трговци људима су жртвама често претили да ће њихове снимке сексуалног садржаја објавити на друштвеним мрежама и на тај начин су их контролисали. Деца су често врбована преко четова на видео игрицама.

Ови алати се све чешће користе, па су тако у 2022. години уочени у 25% случајева, у току 2023. у 39%, у току 2024. у 49%, а у 2025. години у 67% случајева. Најмање су се користили у случајевима принуде на просјачење.

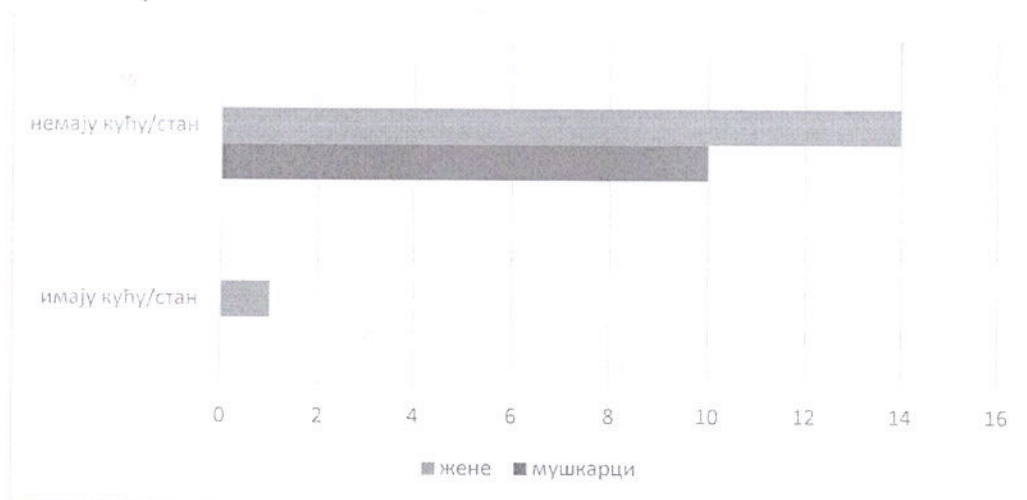
Графикон 19. Злоупотреба интернет платформи, алата и друштвених мрежа

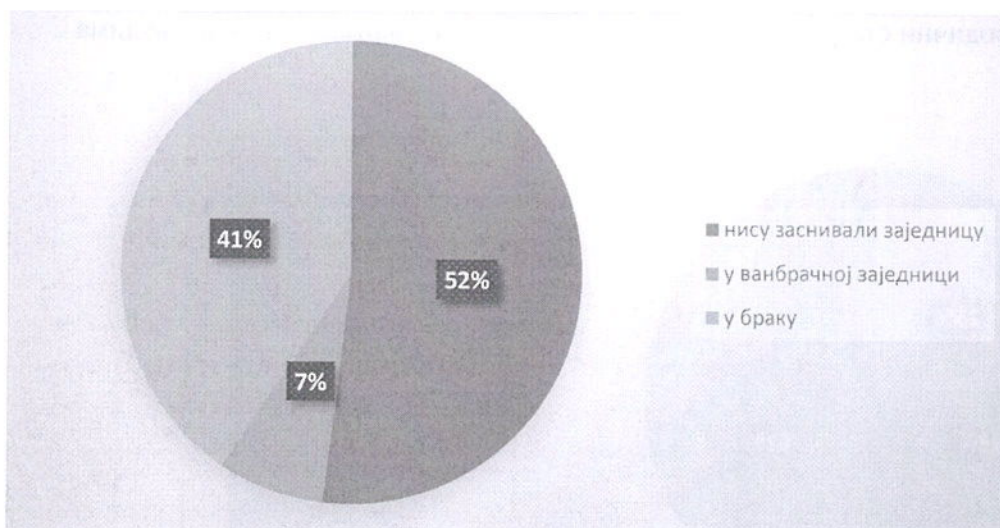
Графикон 21: Приходи жртава у периоду врбовања

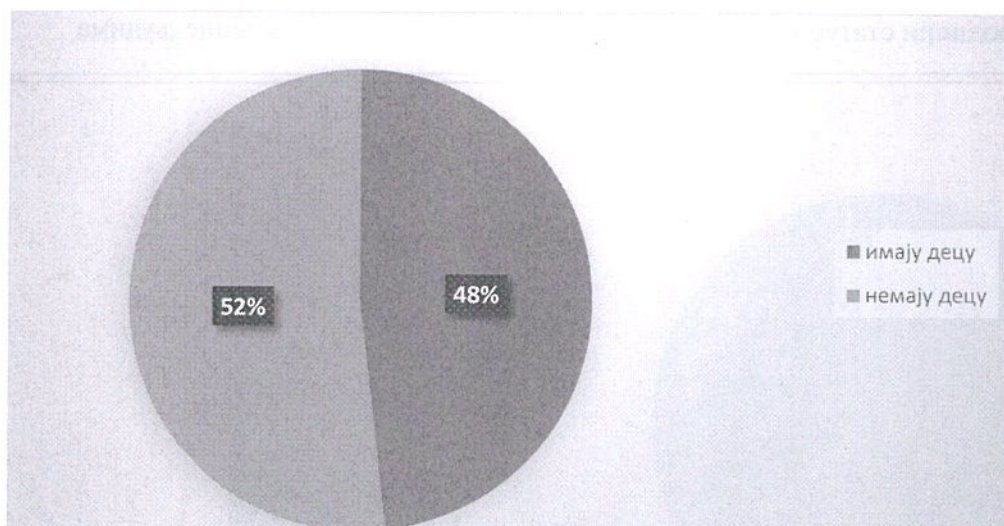
Графикон 22: Поседовање куће или стана у власништву жртве

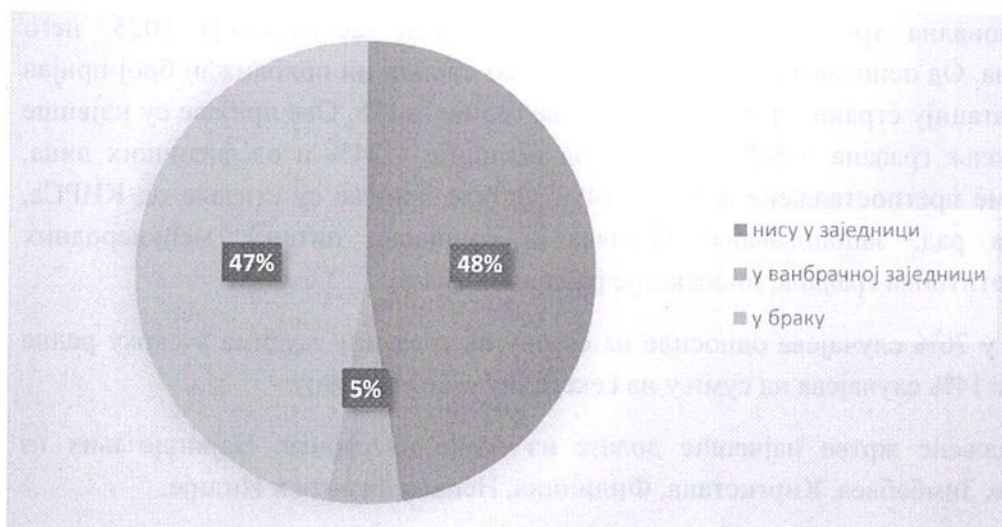
Графикон 24: Брачни статус идентификованих жртава трговине људима

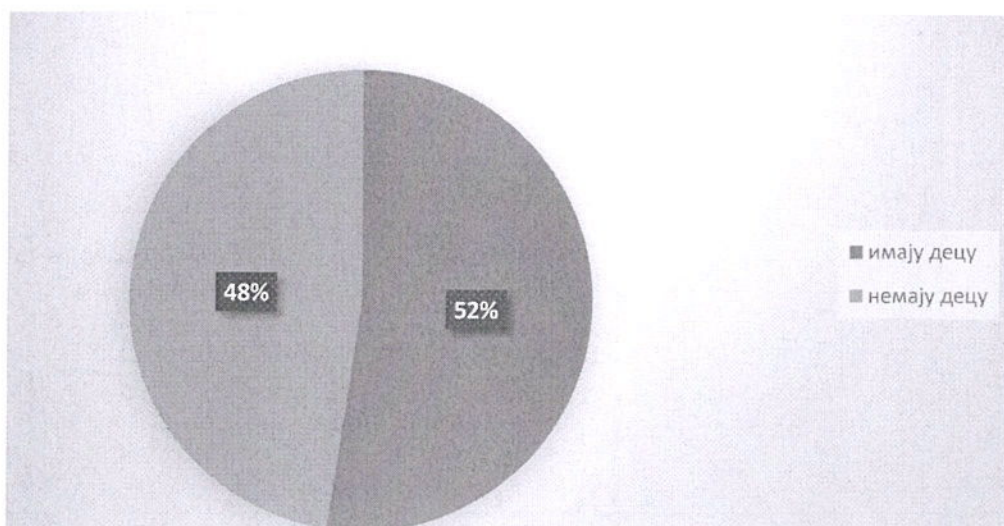
Графикон 25: Породични статус идентификованих жртава трговине људима

Графикон 28: Породични статус жена идентификованих жртава трговине људима

Графикон 29: Породични статус мушкараца идентификованих жртава трговине људима

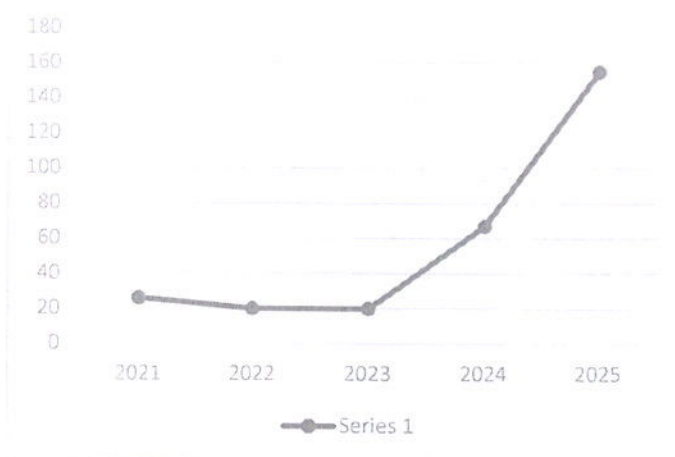

Табела 6: Државе порекла особа на које су се односиле пријаве⁵

Земља порекла претпостављене жртве	до 18 година		преко 18 година		Укупно
	Ж.	М.	Ж.	М.	
Бангладеш			1	24	25
Непал			9	1	10
Филипини			5	1	6
Индија				6	6
Узбекистан				2	2
Зимбабве			7	5	12
Сирија		1			1
Египат				29	29
Авганистан			1	3	4
Белорусија			1		1
Шри Ланка				4	4
Канада			1		1
Турска				1	1
Кувајт				1	1
Мароко				4	4
Киргистан			5	15	20
Индонезија			1		1
Кенија			3		3
Иран				2	2
Есватини			1		1
Бразил			2		2
Туркменистан			1		1
Пакистан			1	2	3
Азербејџан				3	3
Кина			12		12
		1	51	103	155
	1		154		

⁵ Ово се односи само на пријаве за које смо знали барем неке од основних података – одакле су особе за које се претпоставља да су жртве и да ли су пунолетне или малолетне. Имали смо и пријаве у којима није наведен ни један од ових података, као ни имена жртава, тако да оне нису ушле у статистику приказану у овој табели.

Графикон 30: број пријава сумњи на експлоатацију страних држављана по годинама

Оваква структура пријава је довела и до највећег броја идентификованих жртава трговине људима међу страним држављанима – 28, од чега је њих 21 експлоатисан радно, а остали сексуално и кроз принудне бракове. Случајеви вишеструких облика трговине људима су подразумевали сексуалну експлоатацију и врбовање у циљу трговине органима.

Већина идентификованих жртава је експлоатисана у Србији, а седморо њих у другим земљама.

Табела 9: државе порекла и државе експлоатације формално идентификованих жртава

Земља порекла	Земља експлоатације / намере експлоатације							Индонезија
	Србија	Немачка	Пакистан	Италија	Саудијска Арабија	Камерун	Словенија	
Србија	41	1		4			1	
Кина	2							
Бангладеш	2							
Пакистан			1					
Филипини	3				1			
Кенија	2							
Зимбабве	8							
Белорусија	1							
Узбекистан	1							
Индија	5							
Камерун						1		
Индонезија								1